

Środa, 15 grudnia 2010 r.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

Prawo właściwe dla rozwodów i separacji prawej *

P7_TA(2010)0477

Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady wprowadzającego w życie wzmocnioną współpracę w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji prawnej (COM(2010)0105 – C7-0315/2010 – 2010/0067(CNS))

(2012/C 169 E/41)

(Specjalna procedura ustawodawcza – procedura konsultacji – wzmocniona współpraca)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Radzie (COM(2010)0105),
  - uwzględniając art. 81 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym Rada skonsultowała się z Parlamentem (C7-0315/2010),
  - uwzględniając swoje stanowisko z dnia 16 czerwca 2010 r. ⁽¹⁾, w którym wyraził zgodę na projekt decyzji Rady upoważniającej do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji,
  - uwzględniając decyzję 2010/405/UE Rady z dnia 12 lipca 2010 r. w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji ⁽²⁾,
  - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 14 lipca 2010 r.,
  - uwzględniając art. 55 i art. 74g ust. 3 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej oraz opinie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A7-0360/2010),
1. zatwierdza po poprawkach wnioski Komisji;
  2. zwraca się do Komisji o odpowiednią zmianę jej wniosku, zgodnie z art. 293 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
  3. wzywa Komisję do przedłożenia wniosku dotyczącego zmiany rozporządzenia (WE) nr 2201/2003 ograniczającej się do dodania w trybie pilnym klauzuli o właściwości wyłącznej przed zapowiedzianym ogólnym przeglądem przedmiotowego rozporządzenia;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0216.

⁽²⁾ Dz.U. L 189 z 22.7.2010, s. 12.

Środa, 15 grudnia 2010 r.

4. zwraca się do Rady o poinformowanie go w przypadku uznania za stosowne odejścia od tekstu przyjętego przez Parlament;
5. zwraca się do Rady o ponowne skonsultowanie się z Parlamentem w przypadku uznania za stosowne wprowadzenia znaczących zmian do wniosku Komisji;
6. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie, Komisji i parlamentom państw członkowskich.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 1
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Odniesienie 2

uwzględniając decyzję [...] Rady z dnia [...] upoważniającą do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji prawej⁽⁷⁾,

⁽⁷⁾ Dz.U. L [...] z [...], s. [...].

Uwzględniając decyzję **2010/405/UE** Rady z dnia **12 lipca 2010 r.** upoważniającą do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji *prawnej*⁽¹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 189 z 22.7.2010, s. 12.

Poprawka 2
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 1 preambuły

(1) Unia postawiła sobie za cel utrzymanie i dalszy rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w obrębie której zapewniony jest swobodny przepływ osób. W celu stopniowego tworzenia tej przestrzeni, Unia **powinna** przyjąć środki w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne.

(1) Unia postawiła sobie za cel utrzymanie i dalszy rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w obrębie której zapewniony jest swobodny przepływ osób. W celu stopniowego tworzenia tej przestrzeni, Unia **ma** przyjąć środki w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne, **zwłaszcza kiedy jest to konieczne dla właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego.**

Poprawka 3
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 2 preambuły

(2) Zgodnie z art. 81 **ust. 3** Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej środki **dotyczące prawa rodzinnego mające skutki transgraniczne są ustanawiane przez Radę.**

(2) Zgodnie z art. 81 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przedmiotowe środki **mają obejmować środki służące zapewnieniu zgodności norm mających zastosowanie w państwach członkowskich w przypadku kolizji przepisów.**

Poprawka 4
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 6 preambuły

(6) Bułgaria, Grecja, Hiszpania, Francja, Włochy, Luksemburg, Węgry, Austria, Rumunia i Słowenia zwróciły się następnie do Komisji informując, że mają zamiar ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w dziedzinie prawa właściwego w sprawach małżeńskich **i wzywając Komisję do przedłożenia Radzie wniosku w tej sprawie.**

(6) **Belgia**, Bułgaria, **Niemcy**, Grecja, Hiszpania, Francja, Włochy, **Łotwa**, Luksemburg, Węgry, **Malta**, Austria, **Portugalia**, Rumunia i Słowenia zwróciły się następnie do Komisji informując, że mają zamiar ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w dziedzinie prawa właściwego w sprawach małżeńskich. **W dniu 3 marca 2010 r. Grecja wycofała swój wniosek.**

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 5
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 7 preambuły

(7) Rada przyjęła dnia [...] decyzję [...] upoważniającą do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji prawej,

(7) Rada przyjęła dnia **12 lipca 2010 r.** decyzję **2010/405/UE** upoważniającą do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji prawnej.

Poprawka 6
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 8 preambuły

(8) Zgodnie z art. 328 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, od chwili ustanowienia wzmocnionej współpracy pozostaje ona otwarta dla wszystkich państw członkowskich pod warunkiem spełnienia ewentualnych warunków uczestnictwa określonych w decyzji upoważniającej. Państwa członkowskie mogą przystąpić do współpracy także w dowolnym innym momencie, o ile, poza spełnieniem wyżej wymienionych warunków, będą również przestrzegać aktów już przyjętych w ramach tej współpracy.

(8) Zgodnie z art. 328 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, od chwili ustanowienia wzmocnionej współpracy pozostaje ona otwarta dla wszystkich państw członkowskich pod warunkiem spełnienia ewentualnych warunków uczestnictwa określonych w decyzji upoważniającej. Państwa członkowskie mogą przystąpić do współpracy także w dowolnym innym momencie, o ile, poza spełnieniem wyżej wymienionych warunków, będą również przestrzegać aktów już przyjętych w ramach tej współpracy. **Komisja i państwa członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy powinny zapewnić wsparcie dla uczestnictwa w niej możliwie największej liczby państw członkowskich. Niniejsze rozporządzenie powinno wiązać w całości i być bezpośrednio stosowane jedynie w uczestniczących państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.**

Poprawka 7
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 9 a preambuły (nowy)

(9a) Zakres merytoryczny i część normatywna niniejszego rozporządzenia powinny być zgodne z rozporządzeniem (WE) nr 2201/2003. Nie powinno to jednak mieć zastosowania do unieważnienia małżeństwa. Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie jedynie do rozwiązania lub rozluźnienia związku małżeńskiego. Do przyczyn rozwodu i separacji prawnej zastosowanie powinno mieć prawo określone na podstawie norm kolizyjnych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu. Kwestie wstępne dotyczące zagadnień takich jak zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych oraz ważność małżeństwa, a także spraw takich jak wpływ rozwodu lub separacji prawnej na własność, nazwisko, odpowiedzialność rodzicielską, obowiązki alimentacyjne lub wszelkie inne środki pomocnicze powinny być rozstrzygane na podstawie norm kolizyjnych mających zastosowanie w danym uczestniczącym państwie członkowskim.

Poprawka 8
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 10 preambuły

(10) W celu ograniczenia terytorialnego zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia, należy określić państwa członkowskie, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy.

(10) W celu ograniczenia terytorialnego zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia, należy **zgodnie z art. 1 ust. 2** określić państwa członkowskie, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy.

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 9**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 10 a preambuły (nowy)**

(10a) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć charakter uniwersalny, w tym sensie, że jednolite normy kolizyjne w nim określone mogą służyć wyznaczeniu zarówno prawa uczestniczącego państwa członkowskiego, jak i prawa nieuczestniczącego państwa członkowskiego lub prawa państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej.

Poprawka 10**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 11 preambuły**

(11) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie niezależnie od charakteru sądu lub trybunału rozpatrującego sprawę.

(11) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie niezależnie od charakteru sądu lub trybunału rozpatrującego sprawę. **W stosownym przypadku sprawa powinna zostać rozpatrzona przez sąd zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2201/2003.**

Poprawka 11**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 12 preambuły**

(12) Aby małżonkowie mieli możliwość wyboru prawa właściwego, z którym mają ścisły związek, lub, w przypadku niedokonania wyboru, aby prawo to stosowało się do ich rozvodu lub separacji prawnej, powinno ono mieć zastosowanie, nawet jeśli nie jest to prawo uczestniczącego państwa członkowskiego. W przypadkach wyznaczenia prawa innego państwa członkowskiego, sieć utworzona na mocy decyzji 2001/470/WE Rady z dnia 28 maja 2001 r. ustanawiającej europejską sieć sądową w sprawach cywilnych i handlowych ⁽¹⁾ **może** dostarczyć sądom informacje na temat treści prawa obcego.

(12) Aby małżonkowie mieli możliwość wyboru prawa właściwego, z którym mają ścisły związek, lub, w przypadku niedokonania wyboru, aby prawo to stosowało się do ich rozvodu lub separacji prawnej, powinno ono mieć zastosowanie, nawet jeśli nie jest to prawo uczestniczącego państwa członkowskiego. W przypadkach wyznaczenia prawa innego państwa członkowskiego, sieć utworzona na mocy decyzji 2001/470/WE Rady z dnia 28 maja 2001 r. ustanawiającej europejską sieć sądową w sprawach cywilnych i handlowych ⁽¹⁾, **zmienionej decyzją nr 568/2009/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. ⁽²⁾, mogłaby** dostarczyć sądom informacje na temat treści prawa obcego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 174 z 27.6.2001, s. 25.

⁽¹⁾ Dz.U. L 174 z 27.6.2001, s. 25.

⁽²⁾ Dz.U. L 168 z 30.6.2009, s. 35.

Poprawka 12**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 13 preambuły**

(13) Większa mobilność obywateli wymaga, z jednej strony, większej elastyczności i, z drugiej strony, większej pewności prawnej. Aby osiągnąć ten cel, niniejsze rozporządzenie powinno zwiększyć autonomię stron w dziedzinie rozwodów i separacji prawnej, dając im pewne możliwości wyboru prawa właściwego w postępowaniu dotyczącym ich rozvodu lub separacji prawnej. **Taka możliwość nie powinna obejmować unieważnienia małżeństwa, jako że jest ono ściśle związane z ważnością małżeństwa, w którym to przypadku autonomia stron nie jest właściwa.**

(13) Większa mobilność obywateli wymaga, z jednej strony, większej elastyczności i, z drugiej strony, większej pewności prawnej. Aby osiągnąć ten cel, niniejsze rozporządzenie powinno zwiększyć autonomię stron w dziedzinie rozwodów i separacji prawnej, dając im pewne możliwości wyboru prawa właściwego w postępowaniu dotyczącym ich rozvodu lub separacji prawnej.

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 13
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 14 preambuły

(14) Małżonkowie powinni mieć możliwość wyboru jako prawa właściwego w postępowaniu dotyczącym ich rozwodu lub separacji prawnej prawa państwa, z którym mają szczególnie związek, lub prawa miejsca siedziby sądu. Prawo wybrane przez małżonków musi być zgodne z prawami podstawowymi **określonymi** w traktatach i Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. **Możliwość wyboru prawa właściwego dla rozwodów i separacji prawnej nie powinno stać w sprzeczności z potrzebą najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka.**

(14) Małżonkowie powinni mieć możliwość wyboru jako prawa właściwego w postępowaniu dotyczącym ich rozwodu lub separacji prawnej prawa państwa, z którym mają szczególnie związek, lub prawa miejsca siedziby sądu. Prawo wybrane przez małżonków musi być zgodne z prawami **uznanymi** w traktatach i Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

Poprawka 14
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 15 preambuły

(15) Przed wyznaczeniem prawa właściwego ważne jest, aby małżonkowie mieli dostęp do aktualnych informacji dotyczących zasadniczych aspektów prawa krajowego i Unii oraz postępowań w dziedzinie rozwodów i separacji prawnej. Aby zagwarantować dostęp do odpowiedniej jakości informacji Komisja aktualizuje je systematycznie w internetowym publicznym systemie informacji utworzonym na mocy decyzji **Rady** 2001/470/WE.

(15) Przed wyznaczeniem prawa właściwego ważne jest, aby małżonkowie mieli dostęp do aktualnych informacji dotyczących zasadniczych aspektów prawa krajowego i Unii oraz postępowań w dziedzinie rozwodów i separacji prawnej. Aby zagwarantować dostęp do odpowiedniej jakości informacji Komisja aktualizuje je systematycznie w internetowym publicznym systemie informacji utworzonym na mocy decyzji 2001/470/WE, **zmienionej decyzją nr 568/2009/WE.**

Poprawka 15
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 15 a preambuły (nowy)

(15a) Jeżeli małżonkowie nie są w stanie osiągnąć porozumienia co do wyboru prawa właściwego, powinni wszcząć postępowanie mediacyjne, przewidujące przynajmniej jedną konsultację z upoważnionym mediatorem.

Poprawka 16
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 16 preambuły

(16) Podstawową zasadą niniejszego rozporządzenia jest świadomy wybór dokonywany przez **oboje** małżonków. Każdy ze współmałżonków powinien dokładnie wiedzieć, jakie są prawne i społeczne konsekwencje wyboru danego prawa właściwego. Możliwość wyboru prawa właściwego za obopólną zgodą nie powinna naruszać praw i równości szans **obojga** małżonków. W związku z tym sędziowie **krajowi** powinni mieć świadomość wagi świadomego wyboru **obojga** małżonków wobec konsekwencji prawnych zawartego porozumienia co do wyboru prawa.

(16) Podstawową zasadą niniejszego rozporządzenia jest świadomy wybór dokonywany przez małżonków. Każdy ze współmałżonków powinien dokładnie wiedzieć, jakie są prawne i społeczne konsekwencje wyboru danego prawa właściwego. Możliwość wyboru prawa właściwego za obopólną zgodą nie powinna naruszać praw i równości szans małżonków. W związku z tym sędziowie **w uczestniczących państwach członkowskich** powinni mieć świadomość wagi świadomego wyboru małżonków wobec konsekwencji prawnych zawartego porozumienia co do wyboru prawa.

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 17

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 17 preambuły

(17) Należy także wprowadzić specjalne mechanizmy zabezpieczające gwarantujące, że małżonkowie będą świadomi konsekwencji swojego wyboru. Porozumienie co do wyboru prawa właściwego powinno zostać przynajmniej sporządzone na piśmie, opatrzone datą i podpisane przez obie strony. Jednakże jeśli prawo uczestniczącego państwa członkowskiego, w którym oboje współmałżonkowie mają zwykłe miejsce pobytu, przewiduje dodatkowe wymogi formalne, **należy** ich przestrzegać. Takie formalne wymogi mogą na przykład istnieć w uczestniczącym państwie członkowskim, w którym porozumienie zostaje włączone do umowy małżeńskiej.

(17) **Przepisy dotyczące ważności materialnej i formalnej powinny być określone tak, aby ułatwić świadomy wybór dokonywany przez małżonków i aby ich zgoda była respektowana, z myślą o zapewnieniu pewności prawnej, a także lepszego dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Co do ważności formalnej** – należy także wprowadzić specjalne mechanizmy zabezpieczające gwarantujące, że małżonkowie będą świadomi konsekwencji swojego wyboru. Porozumienie co do wyboru prawa właściwego powinno zostać przynajmniej sporządzone na piśmie, opatrzone datą i podpisane przez obie strony. Jednakże jeśli prawo uczestniczącego państwa członkowskiego, w którym oboje współmałżonkowie mają zwykłe miejsce pobytu **w chwili zawarcia porozumienia**, przewiduje dodatkowe wymogi formalne, **powinno się** ich przestrzegać. Takie formalne wymogi mogą na przykład istnieć w uczestniczącym państwie członkowskim, w którym porozumienie zostaje włączone do umowy małżeńskiej. **Jeśli w chwili zawarcia porozumienia małżonkowie mają zwykłe miejsce pobytu w różnych uczestniczących państwach członkowskich, które przewidują różne wymogi formalne, wystarczy przestrzegać wymogów formalnych jednego z tych państw. Jeśli w chwili zawarcia porozumienia tylko jedno z małżonków ma zwykłe miejsce pobytu w uczestniczącym państwie członkowskim, które przewiduje dodatkowe wymogi formalne, powinno się tych wymogów przestrzegać.**

Poprawka 19

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 19 preambuły

(19) W przypadku niedokonania wyboru prawa właściwego niniejsze rozporządzenie powinno wprowadzać zharmonizowane normy kolizyjne w oparciu o skalę kolejnych kryteriów łącznikowych opartych na istnieniu ścisłego związku między małżonkami a danym prawem, dla zapewnienia pewności prawnej i przewidywalności oraz zapobieżenia sytuacjom, w których jedno ze małżonków wnosi pozew o rozwód ubiegając współmałżonka, aby zagwarantować sobie tym samym zastosowanie do postępowania określonego systemu prawa, który uznaje za korzystniejszy do zabezpieczenia własnych interesów. Łączniki **zostały** wybrane w taki sposób, aby zapewnić zastosowanie do postępowania dotyczącego rozwodu lub separacji prawnej systemu prawa, z którym małżeństwo ma ścisły związek, **i są oparte w pierwszym rzędzie na prawie miejsca zwykłego pobytu małżonków.**

(19) W przypadku niedokonania wyboru prawa właściwego niniejsze rozporządzenie powinno wprowadzać zharmonizowane normy kolizyjne w oparciu o skalę kolejnych kryteriów łącznikowych opartych na istnieniu ścisłego związku między małżonkami a danym prawem, dla zapewnienia pewności prawnej i przewidywalności oraz zapobieżenia sytuacjom, w których jedno ze małżonków wnosi pozew o rozwód ubiegając współmałżonka, aby zagwarantować sobie tym samym zastosowanie do postępowania określonego systemu prawa, który uznaje za korzystniejszy do zabezpieczenia własnych interesów. **Takie** łączniki **powinny zostać** wybrane w taki sposób, aby zapewnić zastosowanie do postępowania dotyczącego rozwodu lub separacji prawnej systemu prawa, z którym małżeństwo ma ścisły związek.

Poprawka 20

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 19 a preambuły (nowy)

(19a) **Kiedy w niniejszym rozporządzeniu mówi się o obywatelstwie jako łączniku w odniesieniu do stosowania prawa danego państwa, kwestia sposobu postępowania w przypadku posiadania obywatelstwa więcej niż jednego państwa powinna zostać określona zgodnie z prawem krajowym, pod warunkiem że ogólne zasady Unii Europejskiej będą w pełni przestrzegane.**

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 21**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 19 b preambuły (nowy)**

(196) *Gdy do sądu wpływa wniosek o przekształcenie separacji prawnej w rozwód, a strony nie dokonały wyboru prawa właściwego, prawo, które miało zastosowanie w przypadku separacji prawnej, powinno mieć zastosowanie również w przypadku rozwodu. Taka ciągłość wpłynęłaby korzystnie na przewidywalność z punktu widzenia stron oraz zwiększyłaby pewność prawa. Jeżeli prawo zastosowane w przypadku separacji prawnej nie przewiduje przekształcenia separacji prawnej w rozwód, rozwód powinien zostać przeprowadzony na podstawie norm kolizyjnych mających zastosowanie wtedy, gdy strony nie dokonały żadnego wyboru. Nie powinno to uniemożliwiać małżonkom wystąpienia o rozwód na podstawie innych przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu.*

Poprawka 22**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 20 preambuły**

(20) W pewnych sytuacjach powinno mieć jednak zastosowanie prawo miejsca siedziby sądu, jeśli prawo właściwe nie przewiduje rozwodów lub nie zapewnia jednemu z małżonków, ze względu na jego płeć, równego dostępu do rozwodu lub separacji prawnej.

(20) W pewnych sytuacjach powinno mieć jednak zastosowanie prawo miejsca siedziby sądu, jeśli prawo właściwe nie przewiduje rozwodów lub nie zapewnia jednemu z małżonków, ze względu na jego płeć, równego dostępu do rozwodu lub separacji prawnej. **Nie powinno to jednak naruszać klauzuli porządku publicznego („ordre public”).**

Poprawka 23**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 21 preambuły**

(21) Względy interesu publicznego powinny w wyjątkowych okolicznościach dawać sądom uczestniczących państw członkowskich możliwość odmowy stosowania prawa obcego w danym przypadku, jeżeli byłoby to jawnie sprzeczne z porządkiem publicznym miejsca siedziby sądu. Jednakże sądy nie powinny mieć możliwości zastosowania klauzuli porządku publicznego w celu odmowy stosowania prawa innego państwa **członkowskiego** w sytuacji, w której byłoby to sprzeczne z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności z jej art. 21, zakazującym wszelkich form dyskryminacji.

(21) Względy interesu publicznego powinny w wyjątkowych okolicznościach dawać sądom uczestniczących państw członkowskich możliwość odmowy stosowania przepisu prawa obcego w danym przypadku, jeżeli byłoby to jawnie sprzeczne z porządkiem publicznym miejsca siedziby sądu. Jednakże sądy nie powinny mieć możliwości zastosowania klauzuli porządku publicznego w celu odmowy stosowania **przepisu** prawa innego państwa w sytuacji, w której byłoby to sprzeczne z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności z jej art. 21, zakazującym wszelkich form dyskryminacji.

Poprawka 24**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 21 a preambuły (nowy)**

(21a) *Jeżeli niniejsze rozporządzenie odwołuje się do sytuacji, gdy prawo uczestniczącego państwa członkowskiego, do którego sądu wniesiono sprawę, nie przewiduje rozwodu, należy rozumieć, że prawo tego państwa członkowskiego nie obejmuje instytucji rozwodu. W takim przypadku sąd nie powinien być zobowiązany do orzeczenia rozwodu na mocy niniejszego rozporządzenia. Jeżeli niniejsze rozporządzenie odwołuje się do sytuacji, gdy prawo uczestniczącego państwa członkowskiego, do którego sądu wniesiono sprawę, nie uznaje danego małżeństwa za podlegające rozpatrzeniu w postępowaniu rozwodowym, należy rozumieć m.in., że takie małżeństwo nie istnieje w świetle prawa tego państwa członkowskiego. W takim przypadku sąd nie powinien być zobowiązany do orzeczenia rozwodu lub separacji prawnej na mocy niniejszego rozporządzenia.*

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 25
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 22 preambuły

(22) Ponieważ z niektórych państw i niektórych uczestniczących państw członkowskich współlistnieje kilka systemów prawnych lub zasad dotyczących spraw będących przedmiotem niniejszego rozporządzenia, należy przewidzieć, w jakim stopniu postanowienia niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie w różnych jednostkach terytorialnych tych państw i uczestniczących państw członkowskich.

(22) Ponieważ w niektórych państwach i niektórych uczestniczących państwach członkowskich współlistnieje kilka systemów prawnych lub zasad dotyczących spraw będących przedmiotem niniejszego rozporządzenia, należy przewidzieć, w jakim stopniu postanowienia niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie w różnych jednostkach terytorialnych tych państw i uczestniczących państw członkowskich, **lub w jakim stopniu niniejsze rozporządzenie stosuje się do różnych kategorii osób z tych państw i uczestniczących państw członkowskich.**

Poprawka 26
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 22 a preambuły (nowy)

(22a) W przypadku braku przepisów określających prawo właściwe małżonkowie wybierający prawo państwa, którego jedno z nich jest obywatelem, powinni jednocześnie wskazać – jeżeli państwo, którego prawo zostało wybrane obejmuje kilka jednostek terytorialnych, z których każda posiada własny system prawny lub zbiór przepisów dotyczących rozvodu – prawo jednostki terytorialnej, które wybrali.

Poprawka 29
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 1 – ustęp 1a (nowy)

1a. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do następujących kwestii, nawet jeśli występują one jedynie jako kwestia wstępna w ramach postępowań rozwodowych lub o separację prawną:

- a) zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych osób fizycznych;*
- b) istnienie, ważność lub uznanie związku małżeńskiego;*
- c) unieważnienie małżeństwa;*
- d) nazwisko małżonków;*
- e) konsekwencje majątkowe wynikające z małżeństwa;*
- f) odpowiedzialność rodzicielska;*
- g) zobowiązania alimentacyjne;*
- h) powiernictwo lub dziedziczenie.*

Poprawka 30
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 1 – ustęp 2

2. Do celów niniejszego rozporządzenia, „uczestniczące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji prawnej na mocy decyzji [...] [Rady z dnia [...] upoważniającej do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji prawej].

2. Do celów niniejszego rozporządzenia, „uczestniczące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji prawnej na mocy decyzji **Rady 2010/405/UE** z dnia **12 lipca 2010 r.** upoważniającej do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodów i separacji prawnej **lub na mocy decyzji przyjętej zgodnie z drugim lub trzecim akapitem art. 331 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.**

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 31
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 1 a (nowy)

Artykuł 1a

Związek z rozporządzeniem (WE) nr 2201/2003

Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez wpływu na stosowanie rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003.

Poprawka 32
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 1 b (nowy)

Artykuł 1b

Definicja

Do celów niniejszego rozporządzenia termin „sąd” obejmuje wszystkie organy uczestniczących państw członkowskich, posiadające właściwość w sprawach objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia.

Poprawka 34
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 1 – wprowadzenie

1. Małżonkowie mogą **wybrać za obopólną zgodą prawo właściwe** dla rozwodu i separacji prawnej, o ile **wybrany przez nich system prawa jest zgodny z prawami podstawowymi określonymi w Traktatach i Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz z zasadą porządku publicznego**. Wyboru mogą dokonać spośród następujących systemów prawa:

1. Małżonkowie mogą porozumieć się **co do wskazania prawa właściwego** dla rozwodu i separacji prawnej, o ile jest to jedno z następujących praw:

Poprawka 39
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 3

3. Porozumienie, o którym mowa w ust. 2, jest sporządzone na piśmie, opatrzone datą oraz podpisane przez oboje małżonków. Każde przekazanie informacji za pomocą środków elektronicznych umożliwiające trwały zapis takiej umowy uznaje się za równoważne formie pisemnej.

3. Jeśli prawo miejsca siedziby sądu przewiduje taką możliwość, małżonkowie mogą także wyznaczyć prawo właściwe przed sądem w trakcie postępowania. W takim przypadku takie wyznaczenie zostaje odnotowane w sądzie zgodnie z prawem miejsca siedziby sądu.

Jednakże, jeśli prawo uczestniczącego państwa członkowskiego, w którym oboje współmałżonkowie mają zwykle miejsce pobytu w chwili zawarcia porozumienia, przewiduje dodatkowe wymogi formalne dla tego typu porozumień, wymogi te mają zastosowanie. Jeżeli zwykle miejsce pobytu małżonków znajduje się w różnych uczestniczących państwach członkowskich i przepisy prawa obu tych państw przewidują różne wymogi formalne, porozumienie jest ważne z formalnego punktu widzenia, jeżeli spełnia wymogi prawa któregośkolwiek z tych państw.

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 40
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 4

4. *Jeśli prawo miejsca siedziby sądu przewiduje taką możliwość, małżonkowie mogą także wyznaczyć prawo właściwe przed sądem w trakcie postępowania. W takim przypadku takie wyznaczenie zostaje odnotowane w sądzie zgodnie z prawem miejsca siedziby sądu.* skreślony

Poprawka 41
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 a (nowy)

Artykuł 3a

Zgoda i ważność materialna

1. *Istnienie i ważność porozumienia co do wyboru prawa lub istnienie i ważność któregośkolwiek z warunków tego porozumienia ocenia się według prawa, które zgodnie z niniejszym rozporządzeniem miałyby zastosowanie do tego porozumienia lub warunku, gdyby były one ważne.*
2. *Jeżeli jednak z okoliczności wynika, że nie byłoby uzasadnione dokonywanie oceny skutków postępowania jednego z małżonków według prawa określonego zgodnie z ust. 1, dany małżonek może – w celu ustalenia, że nie wyraził zgody – powołać się na prawo państwa miejsca swojego zwykłego pobytu w chwili wytoczenia powództwa.*

Poprawka 42
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 b (nowy)

Artykuł 3b

Ważność formalna

1. *Porozumienie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 i 2 jest sporządzone na piśmie, opatrzone datą oraz podpisane przez oboje małżonków. Każde przekazanie informacji za pomocą środków elektronicznych umożliwiające trwałą zapis takiej umowy uznaje się za równoważne formie pisemnej.*
2. *Jednakże, jeśli prawo uczestniczącego państwa członkowskiego, w którym współmałżonkowie mają zwykle miejsce pobytu w chwili zawarcia porozumienia, przewiduje dodatkowe wymogi formalne dla tego typu porozumień, wymogi te mają zastosowanie.*
3. *Jeżeli zwykle miejsce pobytu małżonków znajduje się w różnych uczestniczących państwach członkowskich w chwili zawarcia porozumienia i przepisy prawa obu tych państw przewidują różne wymogi formalne, porozumienie jest ważne z formalnego punktu widzenia, jeżeli spełnia wymogi prawa któregośkolwiek z tych państw.*
4. *Jeśli tylko jedno z małżonków posiada zwykle miejsce pobytu w uczestniczącym państwie członkowskim w chwili zawarcia porozumienia, a państwo to przewiduje dodatkowe wymogi formalne dla tego typu porozumienia, wymogi te mają zastosowanie.*

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 43
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 4 a (nowy)

Artykuł 4a

Przekształcenie separacji w rozwód

1. *Podczas przekształcania separacji prawnej w rozwód prawo właściwe dla rozwodu jest prawem mającym zastosowanie do separacji prawnej, chyba że strony uzgodniły inaczej zgodnie z art. 3.*
2. *Jeśli jednak prawo zastosowane do separacji prawnej nie przewiduje przekształcenia separacji prawnej w rozwód, zastosowanie ma art. 4, chyba że strony uzgodniły inaczej zgodnie z art. 3.*

Poprawka 45
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 7 a (nowy)

Artykuł 7a

Różnice w prawie krajowym

Żadne postanowienie niniejszego rozporządzenia nie zobowiązuje sądów uczestniczącego państwa członkowskiego, którego prawo nie przewiduje rozwodu lub nie uznaje danego małżeństwa za podlegające rozpatrzeniu w postępowaniu rozwodowym, do orzeczenia rozwodu na mocy przepisów niniejszego rozporządzenia.

Poprawka 46
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 8

Państwa *nieposiadające jednolitego systemu prawnego*

1. W przypadku gdy państwo składa się z kilku jednostek terytorialnych, z których każda posiada własne normy prawne dotyczące rozwodu i separacji prawnej, dla ustalenia prawa właściwego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem każdą jednostkę terytorialną uważa się za państwo.

Państwa *posiadające dwa lub więcej systemów prawnych – jednostki terytorialne*

1. W przypadku gdy państwo składa się z kilku jednostek terytorialnych, z których każda posiada własne normy prawne dotyczące rozwodu i separacji prawnej, dla ustalenia prawa właściwego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem każdą jednostkę terytorialną uważa się za państwo.

1a. W odniesieniu do takiego państwa:

- a) *każde odniesienie do miejsca stałego pobytu w tym państwie jest rozumiane jako odniesienie do miejsca stałego pobytu w jednostce terytorialnej tego państwa;*
- b) *każde odniesienie do obywatelstwa jest rozumiane jako odniesienie do jednostki terytorialnej wskazanej prawem tego państwa lub, w przypadku braku odpowiednich przepisów, do jednostki terytorialnej wybranej przez małżonków lub, w przypadku braku takiego wyboru, do jednostki terytorialnej, z którą małżonek lub małżonkowie ma lub mają najbliższy związek.*

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 47
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 8 a (nowy)

Artykuł 8a

Państwa posiadające dwa lub więcej systemów prawnych – kolizje dotyczące osób

Co do państw posiadających dwa lub więcej systemów prawnych lub zbiorów przepisów mających zastosowanie do poszczególnych kategorii osób w sprawach regulowanych niniejszym rozporządzeniem – każde odniesienie do prawa takiego państwa jest rozumiane jako odniesienie do systemu prawnego wskazanego na podstawie przepisów obowiązujących w tym państwie. W przypadku braku takich postanowień stosuje się system prawny lub zbiór przepisów, z którym małżonek lub małżonkowie ma lub mają najbliższy związek.

Poprawka 48
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 8 b (nowy)

Artykuł 8b

Niestosowanie niniejszego rozporządzenia do kolizji wewnętrznych

Od uczestniczącego państwa członkowskiego, w którym do spraw regulowanych niniejszym rozporządzeniem stosuje się różne systemy prawne lub zbiory przepisów, nie wymaga się stosowania niniejszego rozporządzenia do kolizji prawnych zachodzących jedynie między takimi różnymi systemami prawnymi lub zbiorami przepisów.

Poprawka 49
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 9 – ustęp 1 – litera a)

a) wymogów formalnych w odniesieniu do porozumień w sprawie wyboru prawa właściwego; oraz

a) wymogów formalnych w odniesieniu do porozumień w sprawie wyboru prawa właściwego **na mocy art. 3b ust. 2-4**; oraz

Poprawka 51
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 10 – ustęp 1 – akapit drugi

Porozumienie w sprawie wyboru prawa właściwego zawarte **zgodnie z prawem krajowym uczestniczącego państwa członkowskiego** przed datą rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia jest jednak również skuteczne, o ile **spełnia warunki określone w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy**.

Porozumienie w sprawie wyboru prawa właściwego zawarte przed datą rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia jest jednak również skuteczne, **o ile jest zgodne z art. 3a i 3b**.

Środa, 15 grudnia 2010 r.

TEKST PROPONOWANY PRZEZ KOMISJĘ

POPRAWKA

Poprawka 52**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 11 – ustęp 1**

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na stosowanie konwencji **dwustronnych lub wielostronnych**, których stronami, w chwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia, jest jedno uczestniczące państwo członkowskie lub większa ich liczba, a które **dotyczą spraw regulowanych przepisami niniejszego rozporządzenia, bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich na mocy art. 351 Traktatu.**

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na stosowanie konwencji **międzynarodowych**, których stronami, w chwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia **lub w chwili przyjęcia decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 2, jest jedno uczestniczące państwo członkowskie lub większa ich liczba, a które określają normy kolizyjne w dziedzinie rozvodu lub separacji.**

Poprawka 53**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 11 – ustęp 2**

2. **Niezależnie od ust. 1 niniejsze** rozporządzenie ma w stosunkach między uczestniczącymi państwami członkowskimi pierwszeństwo przed konwencjami, które dotyczą spraw regulowanych **jego** przepisami **i których stronami są uczestniczące państwa członkowskie.**

2. **Niniejsze** rozporządzenie ma **jednak** w stosunkach między uczestniczącymi państwami członkowskimi pierwszeństwo przed konwencjami **zawartymi wyłącznie pomiędzy co najmniej dwoma z nich w takim zakresie, w jakim dotyczą one** spraw regulowanych przepisami **niniejszego rozporządzenia.**

Poprawka 54**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 12 – ustęp 1**

Najpóźniej [pięć lat po rozpoczęciu stosowania niniejszego rozporządzenia] Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie dotyczące jego stosowania. W razie potrzeby sprawozdaniu temu towarzyszą wnioski dotyczące dostosowania.

1. Najpóźniej pięć lat po rozpoczęciu stosowania niniejszego rozporządzenia, **a następnie regularnie co pięć lat** Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie dotyczące jego stosowania. W razie potrzeby sprawozdaniu temu towarzyszą wnioski dotyczące dostosowania **niniejszego rozporządzenia.**

Poprawka 55**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 12 – ustęp 1 a (nowy)**

1a. W tym celu uczestniczące państwa członkowskie przekazują Komisji informacje dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia przez ich sądy.

Poprawka 56**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 13 – ustęp 2 a (nowy)**

Dla państw członkowskich uczestniczących na mocy decyzji przyjętej zgodnie z drugim lub trzecim akapitem art. 331 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie od daty określonej w przedmiotowej decyzji.